// ##-->
საქართველო

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის მთავარი კომიტეტის ორგანო.

რედაქცია და კონტორა: თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი № 11 რედაქცია და კანტორა ღია ყოველ დღე დილის 9 ს., ნაშუადღევის 2 და ნახ. საათამდის. ტელეფონი № 15—73. მისამართი დეპეშებისათვის: თბილისი ,,საქართველო'' ფოსტის ყუთი № 76

განცხადებანი: განცხადება მიიღება ნაშუადღევის 2 საათამდის. სტრიქონი პეტიტი პირველ გვერდზე 15 მ. მე-4 გვერდზე—12 მ. სამგლოვიარო განცხადებანი 30 სტრიქონი—400 მ. 2 ნახ. საათის შემდეგ 100 მანეთით მეტი.

ხელის მოწერა: გაზეთი ,,საქართველო'' ქალაქსა და ქალაქს გარეთ ღირს თვეში—375 მან. ცალკე №—15 მან.

ფასი 15 მან.

წელიწადი მეექვსე. — კვირა, ნოემბერს 28, 1920 — № 160

მოითხოვეთ ყველგან საუკეთესო ხარისხის

კონიაკი

გაწმენდილი პურის არაყი და ტკბილი სასმელები დ. ი. კალანდაძისა

ბითუმად და ცალ-ცალკე თვით ქარხანაში სადგურის (ვაგზლის) ქ. № 5.

გაზ. ,,საქართველო''-ს რედაქცია ღრმა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას დიდი არტისტის, ქართული სცენის სიამაყის

ვლადიმერ მესხიშვილის

ცხედარს ათვებენ წირვასა და ანდერძს ქვაშვეთის ტაძარში. დაკრძალვა მოხდება დიდუბეში საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონში. წირვა დაიწყება დილის 9 საათზე.

მგლოვიარე ქართული დრამის რეჟისორთა კოლეგია აუწყებს საქართველოს მოქალაქეთ თავის უხუცესის მაღალ ნიჭიერის და დამსახურებულის წევრის

ვლადიმერ ალექსი-მესხიშვილის

გარდაცვალებას.

სახელმწიფო თეატრების დირექცია, მსახიობთა კავშირი და სახელმწიფო დრამის მსახიობნი გულმწუხარებით აუწყებს ქართველ საზოგადოებას, რომ 23 ნოემბერს, ნაშუაღამევს, გარდაიცვალა მაღალნიჭიერი და დამსახურებული მსახიობი

ვლადიმერ სარდიონის ძე ალექსი-მესხიშვილი

ღრმად დამწუხრებული მეუღლე ანნა ვასილის ასული და შვილი ვლადიმერ ვლადიმერის ძე მესხიშვილები უკულითადეს მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ დაუვიწყარ

ლადოს

მიცვალებას. პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 6 საათზე, ქვაშვეთის ეკლესიაში.

2—124—1.

სახელმწიფო თეატრთა დირექცია აუწყებს მოქალაქეთ, რომ დამსახურებულის მსახიობის და რეჟისორის

ვლადიმერ ალექსი-მესხიშვილის

ცხედრის დაკრძალვა მოხდება დღეს, ნოემბრის 28 ს ქვაშვეთის ეკლესიიდან. წირვა დაიწყება დილის 10 საათზე. 1-1 125

ღრმად დამწუხარებულნი ნინო დიმიტრის ასული, ეკატერინე ალექსანდრეს ასული, შალვა და ვლადიმერ ვლადიმერის ძენი ალექსი-მესხიშვილნი აუწყებენ ნათესავთ, მეგობრებს და ნათესავებს, რომ დაუვიწყარ და საყვარელ

ვლადიმერ სარდიონის ძე ალექსი-მესხიშვილის

დაკრძალვა მოხდება კვირას, 28 ნოემბერს, დიდუბის ეკლესიის გალავანში. წირვა—ქაშვეთის ეკლესიაში. 3310. 1.

კვირას, 28 ნოემბერს, ნაშუადღევის 2 საათზე ქაშვეთის ეკლესიაში გადახდილ იქნება პანაშვიდი

აბელ აბელის ძე კალატოზიშვილის

ნახევარი წლის გარდაცვალების დღიდამ, რასაც აუწყებს ნათესავთ და ნაცნობთ დამწუხარებული მეუღლე მისი იულია მელქისედეკის ასული. 3309. 1.

საქართველოს მწერალთა კავშირის საბჭო აუწყებს თავის წევრებს, რომ ჩვენი სცენის დიდი მსახიობის

ლადო მესხიშვილის

გვამის დაკრძალვა მოხდება დღეს, 28 ნოემბერს, პანთეონში, დიდუბეს. ცხედრის გამოსვენება ქვაშვეთის ეკლესიიდან წირვის შემდეგ.

3312. 1.

სახელმწიფო დრამის თეატრი.

(ყოფილი არტისტული—რუსთაველის პრ., № 21, ტელ. 8—07).

დღევანდელი წარმოდგენა (კვირის)

უევ რევ ნო მეფენი

ვლ. ალექს-მესხიშვილის დაკრძ. გამო გადაიდება სამშაბათს 30 ნოემბრისათვის კვირის ბილეთები გამოდგება სამშაბათს.

ბერდო-ზმანია

ა. შანშიაშვილის

ახალი დეკორაციები მხატვარის ვალ. სიდამონ-ერისთავისა მუსიკა არაყიშვილისა: ბალეტი, ხორო. რეჟისორი—ალ. ახმეტელი

ბილეთები კასაში

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

სახელმწ. თეატრი

ოპერა

კვირას, 28 ნოემბერს **აბესალომ და ეთერი**

ორშაბათს, 29 ნოემბერს ქართულ ენაზე ოპერა **ლალატი**

სამშაბათს, 30-ს ნოემბერს **მრგალიტის მაძიებელნი**

ოთხშაბათს, 27 ს ნოემბერს სიმფონიური კონცერტი ბოროვსკი და ბელოუხოვის მონაწილეობით.

ოპერისასაწყისი საღამოს სრულ 8 საათზე.

დღეს 28 ნოემბერს სახელმწიფო დრამის თეატრი

ვ. ს. ალექსი-მესხიშვილის

დასაფლავების დღის გამო წარმოდგენა გადადებულია, მხოლოდ ოპერო თეატრში წარმოდგენა უსათუოდ შესდგება.

სახელ. თეატ. დირექცია

გამოცდილი რეპეტიტორი სტუდენტი

იოსებ გაგვილოვი

სასურველ დილის საათები

მისამართი ეროვნ. დემოკრ. ო (სასახლ. ქ. № 5)

ტელეფ. № 3-02 გამოელაპეთ 10-2 საათამდე.

კინემო ?

მარტო 3 დღით

ნოემბრის 27, 28 და 29.

შედევრი რუსული კინემატოგრაფიისა. ჩვენს ეკრანზე ,,სინდისი რუსულ კინემატოგრაფიისა''

მზეთ უნახავი ტერ ქი სურათში ,,საგო ფილმ''

მინიონი

ბოშის სისხლი

ქრიანტელის მომგვრელი დრამა, 5 დიდ ნაწილად ეკრანზე შესანიშნავია მსახიობი ,,ზე-დე-გამ''

ანონსი. რადგან დიდი მუშაობა სჭირია შესანიშნავად დადგმას, ამიტომ მონათესავე ნაწილები დაიდგმება ჩვენ ეკრანზე. მხოლოდ ნოემბრის 30-ს

2—1 3304

[illegible] ... ეწველო ბანკის (ცენტრობანკის)

კონსტანტინოპოლის გამგეობა ამით აცხადებს, რომ მას აქვს ქ. კონსტანტინოპოლში საკუთარი საწყობი. აგრეთვე მის განკარგულებაშია იქვე სატრანზიტო საწყობი, სადაც მიიღება შესანახად ყოველგვარი საქონელი როგორც ბანკის, ისე გარეშე პირებისა.

ამასთანავე ბანკის განყოფილება ფართოდ აწარმოებს კლიენტების დავალებათა შესრულების შესახებ საქართველოდან სხვა და სხვა საქონლის გატანისა საზღვარ გარეთ გასასაღებლად და საჭირო საქონლის იქ შესყიდვისა საქართველოში შემოსატანად.

განყოფილების მისამართი: კონსტანტინოპოლი, გალატა, ჯუავოდას ქუჩა, № 51, ავოპიან-ჰან 11-12

საქართველოში მოლაპარაკება შეიძლება: ქ. ტფილისში ცენტრობანკის მთავარ გამგეობასთან, თავისუფლების მოედანი, № 3 და ქ. ბათომში (სვიატოპოლკ-მირსკის ქ. №)

მიმავალი წლის 25 ნოემბრიდან, დროებით განსაკუთრებულ საქალაქთაშორისო ტელეფონის ნაშბების გაკეთებამდე გაიხსნა ტელეფონით შეერთებლობა თბილის—ახმეტა—თელავს შორის დუშეთის ნამბზე რომლებთანაც

შეიძლება ტელეფონით ლაპარაკი შემდეგ საათებში:

9-დან 10 საათამდე; 13-დან 14 საათ. და 17-დან 18 საათ.

123. 1—1.

სახალხო განათლების სამინისტრო აცხადებს, რომ 1 დეკემბრის პირველ რიცხვებში სოხუმის ახლოს (12 ვერსი) გაიხსნება

სახელმწიფო სანატორიუმი

გულრიფში

სადაც მიიღებიან ფილტვებით ავადმყოფნი. სანატორიუმში 50 საწოლი განკუთვნილია სახელმწიფო მუშა მოსამსახურეთათვის, ხოლო მეორე 50 საწოლი დაეთმობათ კერძო პირთ. პირველნი იხდიან თვეში 12 ათას მანეთს, კერძონი კი 40 ათას მანეთს. ფასი ორი თვისა წინდაწინვე უნდა იქმნას შეტანილი. ცნობებისათვის და თხოვნებით სანატორიუმში მოთავსების შესახებ უნდა მიმართონ განათლების სამინისტროს.

დღეს:

ბოლშევიკების წინააღმდეგ აჯანყებულმა გლეხებმა ქ. ტომსკი აიღეს.

კერენსკისა და მასარიკს შორის ბოლშევიკების წინააღმდეგ საიდუმლო ხელშეკრულება დაიდვა.

საფრანგეთში ახალი პრეზიდენტის არჩევის გამო ამნისტია გამოცხადდა.

სპარსეთში ახალი მთავრობის კაბინეტი შესდგა.

მადრიდში დიდი მიწის ძვრა მოხდა

საბერძნეთის ახალმა მთავრობამ ხალხს მოუწოდა, კონსტანტინე მეფეს ტახტი დაუბრუნონ.

წერილები:

მეთაური: სოციალიზმი კომუნიზმის მარცხი.
გრ. რობაქიძე: ლადო მესხიშვილი.
შ. ბ—ძე. დაობლებული თეატრი.
ჩვენი კორესპოდენტები: ხევი.

სოციალიზმ-კომუნიზმის მარცხი.

დეპეშებმა კიდევ ერთი ახალი ამბავი მოგვიტანეს: ,,საბჭოთა რუსეთი მართლაც საჭიროებს გამოცდილ ძალებსა და დიდს მატერიულ საშუალებას, რომ [illegible]

[illegible] რუსული კომუნიზმი—ეს [illegible] სოციალიზმი,—შეუვნებელსა და მაცდურ ალთქმებით და მთვრალ ჯარისკაცებზე დაყრდნობილი, მუქარის უთვლიდა მთელს კაცობრიობას და მთელს თანამედროვე კულტურას, განსაკუთრებით კი ევროპის ქვეყნებს. გამრუებული იგი პითიასებრ წინასწარმეტყველობდა კაპიტალიზმის საბოლოო მოს[illegible] სოციალიზმის დამყარებას. ამ გაბედნიერების პირველი ნაბიჯი, მისი პირველი მაგალითი თვით რუსეთი უნდა ყოფილიყო.

ხოლო რუსეთის სოციალისტურ-კომუნისტურ აღმშენებლობასთან პარალელად უნდა ეწარმოებინათ დაუნდობელი ომი ევროპის კაპიტალიზმთან ევროპისვე პროლეტარიატისა და მუშათა კლასის საშუალებით.

პირველი ნაბიჯი გადადგეს. დაიწყო უწყალო დევნა რუსეთის ,,ბურჟუაზიისა'' და ,,ინტელიგენციის''. არ ინდობდნენ არც რუსებსა და არც უცხოელებს. მთელი რუსეთი დაინგრა; განადგურდა მთელი მისი წარმოება საუკუნეთა განმავლობაში დიდის ვაი-ვაგლახით შექმნილი და ნაცვლად კულტურისა და პროგრესისაკენ სიარულისა, რუსეთი ველურობისა და პრიმიტიული პირობებისაკენ უკუ იქცა. პროგრესის ნაცვლად იგი დაადგა დეგრადაციის გზას და მის უკიდურეს წერტილს მიაღწია კიდევაც ამ სამი წლის კომუნისტური შემოქმედების შემდეგ. ბატონ კომუნისტებს არ გაუმართლდათ არც ერთი იმედი! ხალხს მშვიდობიანობას და პურს ჰპირდებოდენ. ნაცვლად მშვიდობიანობისა, რუსეთს ამ სამი წლის მანძილზე არა ჰქონია არც ერთი დღე, რომ ომი არ ეწარმოებინოს გარეშე, თუ შინაურ მტერთან. მთელი რუსეთი სისხლით მორწყო და სისხლისგან დაიცალა. ამ უმიზნოსა და უაზრო ჰეკატომბებს დასასრული ჯერაც არ უჩანს. არ გამართლდა არც მეორე დაპირება: ხალხს ვერც პური მისცეს და ვერც ტანისამოსი. პურის წილ შიმშილი მოუტანეს და ტანისამოსის წილ - სიტიტვლე. პურის ქვეყანა სოციალისტების წყალობით უპურობით დაიმშა და ფიზიკურად დაუძლურდა; ხეტყე დაფენილი რუსეთი —სიცივით კვდება. აი შედეგი ამ სოციალისტ-კომუნისტების შემოქმედებისა! ყოველი წარმოება მოიშალა და ის მრავალი ასი ათასი ხალხი, რომელიც იმ წარმოებებში თავს იყრიდა და ამ წარმოებებით თავს ირჩენდა, დღეს მშიერი, ტიტველი და სიცივისაგან დამძრალი ჭუჩებში ჰყრია და იტანჯება. და რომ რუსეთის მთელი ამ უბედურობის მიზეზი რუსეთის წარმოებათა დაცემაა, აი სწორედ ამას მოგვითხრობს ბ. ნ. ბოლშევიკების ზემო მოყვანილი რადიო. ეს იგრძნეს მხოლოდ მაშინ, როდესაც შემოეხარჯათ უკანასკნელი იმისა, რაც ძველი კაპიტალისტური ნაწარმოებიდან მათ ხელში ჩაიგდეს. კომუნისტურმა ექსპერიმენტმა: ნაციონალიზაცია, კონფისკაციამ და სოციალიზაციაამ რუსეთი დაღუპეს. ამას გრძნობენ დღეს ამ ძარცვა-გლეჯის ავტორები. ბოლშევიკებს იმედი სასტიკათ გაუცრუვდათ უმთავრესად იქ, სადაც ყველაზე მეტ შანსზე ანგარიშობდნენ: მათ ვერ გააბრიყვეს სხვა [illegible] მუშათა კლასმა ინგლი[illegible]

ნტები. ამის შემდეგ ერთადა გზა ჰქონდათ დარჩენილი რუსეთის ბოლშევიკებს,—ეს ის რომ ხელი მოეწერათ თავიანთივე სიკვდილზე და ეს აქტი მათ შეასრულეს კიდეცა! ხსენებული რადიო მათი იდეოლოგიური გაკოტრებაა და მათი ზნეობრივი და პოლიტიკური [illegible]

[illegible] დურობის უკანასკნელ [illegible] მიიყვანეს და მის გადასარჩენად იწვევენ იმ უცხოელ კაპიტალისტებს, რომელთაც წინათ ეომებოდენ.

ეს ზნეობრივი განიავებაა, სრული დამარცხებაა პრინციპებისა და მსოფლმხედველობის; ეს სრული დამორჩილებაა, იარაღის დაყრა და მოპირდაპირი[illegible] აიღებენ: ნაციონალიზაციაზე, კონფისკაციაზე, რეკვიზიციაზე და, თუმცა არ სწერია, მაგრამ ალბათ უნდა ვიგულისხმოთ, სოციალიზაციაზე. ვის იწვევენ მშველელათ: ევროპის კაპიტალისტებს თუ ევროპის მუშებს?

მოსკოვის კომუნისტები რუსეთის მთლად დაღუპვისაგან გადასარჩენად იწვევენ მხოლოდ ევროპის კაპიტალისტებს და არ იწვევენ ევროპის მუშებს. მათ იმედი ჰქონიათ, რუსეთს უშველის არა ევროპის მუშები, პროლეტარიატი, რომელზედაც წინათ იმდენ იმედებს ამყარებდენ, არამედ მხოლოდ კაპიტალისტები!

რადგან დეპეშაში პირდაპირ სწერია, რომ კაპიტალისტებს ,,უფლება ეძლევათ საბჭოთა რუსეთში დაიქირავონ მუშები'' და სხ. ე. ი. კომუნისტებს ჰსურთ რომ ევროპიდან რუსეთში მივიდნენ კაპიტალისტები, რომელთა იპატიჟებენ სხვა და სხვა ახლად დადებულ პირობებით და ალთქმებით, მუშები კი შინაც ბევრი ჰყავთ. ეს მეორე საბუთია სოციალიზმისა და კომუნიზმის სრული გაკოტრებისა: რადგან აქამომდე მათ მხოლოდ მუშების იმედი ჰქონდათ და ბურჟუაზიას მეტ ბარგათ რაცხავდენ.

მაგრამ აუსრულდებათ წადილი რუსეთის კომუნისტებს?

რუსეთში არ დარჩენილა არც ერთი ღირსეული მუშა, რომ გაველურებაში გადარჩენილიყოს და შეუძლებელია ვიფიქროთ, რომ ამერიკა—ევროპის კაპიტალმა სერიოზულად იფიქროს, ხანგრძლივად იმუშაოს. საბჭოთა რუსეთის იმ მასალით, რომელსაც წარმოადგენენ რუსეთის მუშები მათი ნაღრძობ ფსიხიკით.

ევროპის კაპიტალმა სრულად ხელი აალებია მოსკოვის კომუნისტებს ყველა თავის სასიცოცხლო პრინციპებზე.

ეხლა ევროპის კაპიტალი თავის საკუთარ პირობებს მიაღებინებს დამშეულსა და გაყინულს ,,სოციალისტურად მოწყობილ'' ე. ი. გაუბედურებულ რუსეთს.

მაშინ ევროპის კაპიტალი შეუდგება ჯერ იმის აღდგენას, რაც რუსის ხალხს წაართვა და დაუღუპა სოციალისტურმა და კომუნისტურმა უკულმართობამ, და მხოლოდ შემდეგ შეიძლება რუსეთის იარების მორჩენა.

ეს კი ძვირად დაუჯდება თვით რუსეთს, რომლის ბუნებრივი სიმდიდრის ლომის კერძს უცხოეთი მიისაკუთრებს.

კაცობრიობა კი ერთხელ კიდევ ზედმეტად დაინახავს, თუ რა გზას მიჰყავს ერი განსაცდელისკენ. ეს თურმე საჭირო ყოფილა. ყოველ შემთხვევაში ჩვენს მდგომარეობაში მყოფთათვის კარგი გა-

ქიამალისტები და საქართველო.

ამ სამი კვირის წინად საქართველოს საზღვრებთან თავი მოიყარა ქემალ-ფაშის სახელით ერთმა რაზმმა, მაგრამ საჩქაროდ გაიცა ქემალ-ფაშის ბრძანება და რაზმს მიეცა წინადადება, რომ საქართველოს საზღვრებისაკენ ფეხი არ გადაედგა. არსებობს რამდენიმე ბრბო, რომელიც ქემალ ფაშას ყოველთვის არ ემორჩილება განსაკუთრებით მაშინ, როცა სარდლობაზე მოშორებით მოქმედებს. ასეთ ბანდების სალიკვიდაციოდ ზომებია მიღებული.

(,,სამ. საქ.")

სტამბოლის ცნობები.

(საკ. კორესპ.)

ანგორის მთავრობამ პრინციპიული თანხმობა განაცხადა მოლაპარაკება დაიწყოს ამიერ კავკასიის ერებთან ნორმალურ ურთიერთობის დასამყარებლად.

— ხმებია ანგორის მთავრობა ახალ დელეგაციას ჰგზავნის ამიერ კავკასიაში.

— ტრაპიზონის გაზეთები კმაყოფილებით შეხვდენ მეფე კოსტანტინეს ხელ ახლად გამეფებას.

[illegible]

ნერალი კარალისი ცნობილია როგორც ბალკანეთის გმირი და ბუქნის ლაშქრის მასახელებელი.

(ბ. ფ.)

რის გამოც აზერბაიჯანლებს შიმშილი მოელით.

ბოლშევიკების ფარული ორგანიზაცია ესტონეთში.

— ესტონეთის მთავრობამ აღმოაჩინა კომუნისტური პროპაგანდის ფარული ბიურო. დააპატიმრეს რამდენიმე პირი, ამათში იმყოფება რამოდენიმე გერმანელი, რომლებიც საბჭოთა აგენტებს იარაღთა და ასაფეთქებელი მასალით უწევდენ დახმარებას.

ს. დ. ს. ცნობები.

რუსები უცხოეთში.

ლონდონი. ლონდონში დამკვიდრებულმა რუსმა ლტოლვილებმა გახსნეს რუსული პაპიროსების დიდი ქარხანა. ამასთანავე გახსნეს სხვა და სხვა მცირე სახელოსნოები: ინგლისელი მოეწველები სიამოვნებით აძლევენ ფინანსიურ დახმარებას ამ მცირე საწარმოო დაწესებულებათ.

ჩეხო სლოვაკია და რუსეთი.

ჩეხო-სლოვაკიის პრემიერს მასარიკს საუბარი ჰქონდა კერენსკისთან რუსეთის საქმეების შესახებ. ამ ხანგრძლივი თათბირის შედეგებს საიდუმლოთ ინახავენ.

მიწის ძვრა გრენადაში.

[illegible]

ნასკნელ წელს თავის წევრთა რიცხვი 4 ნახ. მილ. კაცით გაადიდა. სულ ფედერაციაში 8 მილ. კაცი ითვლება.

ლიონის ცნობები.

სომხეთის საკითხი.

[illegible]ბჭოს მიერ გაგზავნილი დეპეშების ტექსტი. ეს დეპეშები, რომლებიც სომხეთსა და მუსტაფა ქემალის შორის შუამდგომლობას ეხება, გაეგზავნა ერთა ლიგაში შემავალ სახელმწიფოებს და შეერთებულ შტატებს.

რომლებიც მწარმოებლებმა მიუღებლად ჩასთვალეს. ახალი ტარიფით თვითეულ მუშას 120.000 კრონა უნდა მიელო წელიწადში.

ვაჭრობის დღე.

პარიზში ,,ვაჭრობის დღემ'' მშვენივრად ჩაიარა. სავაჭრო ფირმები მორთული იყო დროშებით, მთავარ ქუჩებში გამოფენილი იყო განცხადებები, რომლითაც საზოგადოებას აუწყებდენ რომ მთელი დღის შემოსავალი ახალი სესხისათვის გადაიდება. სალამოს სავაჭრო პალატაში გაიმართა ბანკეტი, რომელზედაც ფინანსთა მინისტრმა სიტყვა წარმოსთქვა.

ამერიკაში.

ნიუ-იორკი სავსეა ემიგრანტებით. ევროპიელები მილიონობით მიის რაფვია ამერიკისკენ. საზღვაო საზოგადოებათა წარმომადგენლები აცხადებენ: მომავალ წელში გემებზე ყველა ადგილი წინასწარ არის დაკავებულიო 3—4 მილიონი იტალიელი მიემგზავრება ამერიკაში, 5 მილიონზე მეტი პოლონელს ჰსურს ამერიკაში გადასახლება.

სამხედრო ცნობები.

26 ნოემ. მოზირის რაიონში ჩვენი ცხენოსნები ბალახოვიჩის დარჩენილ [illegible]

[illegible] მიტეტი საბჭ. რუსეთთან ომის გასაძლიერებლად.—

გერმანიაში უმუშევრობა ძლიერდება. კომუნისტთა ბელადმა ბრანდლერმა განაცხადა, სამრეწველო ცენტრებში ნახევარ მილიონამდე უმუშევარი იმყოფება.

ჩიჩერინის ნოტა რუმინეთს.

[illegible] გაუგზავნა ნოტა იმის გამო, რომ ვრანგელს სურს თავისი ჯარის დარჩენილი ნაწილების რუმინეთის ტერიტორიაზე შეგროვება. ჩიჩერინი იმედს გამოსთქვამს, რომ რუმინეთი ნებას არ დართავს ვრანგელს, რომ მან თავისი მიზნები სისრულეში მოიყვანოს.

კონსტანტინე მეფე

საბერძნეთის მთავრობამ მიმართა ხალხს მოწოდებით, რომ მხარი დაუჭირონ პლებისციტს და ოს ყოფილ მეფეს კონსტანტინეს.

ვენიზელოსის პოლიტიკის დამარცხება.

,,ტანის'' ალნიშნავს: საბერძნეთის ახალი მთავრობა უარყოფს ყველაფერს, რაც მის წინად ვენიზელოსის კაბინეტმა გააკეთაო.

სომხეთში.

სომხეთის ახალი კაბინეტი.

სომხეთის დიპლომატიური მისიის ოფიციალური ცნობა.

სომხეთის ახალ კაბინეტში პორტფელები შემდეგ ნაირად დაინაწილდა მინისტრი თავმჯდომარედ და საგარეო საქმეთა მინისტრად დაინიშნა ს. ვრაციანი, ფინანსთა მინისტრად ა. ტერტერიანი, სამხედრო მინისტრად გენ. დრო, მიწად მოქმედების და შრომის ა. ოვანესიანი, იუსტიციის ა. ხონთქარიანი განათლების ვ. მინახორიანი, შინაგან საქმეთა მინისტრის პოსტი ჯერ ჯერობით თავისუფალია ეს პოსტი დრო [illegible]

[illegible]

ორგანიზაციულ საკითხებზე კონფერენციისათვის უნდა წარუდგინოს განსახილველად სტუდენტთა კომიტეტს არა უგვიანეს დეკემბრის 15-ისა.

პროვინციის ორგანიზაციები ვალდებულნი არიან დროზე აცნობონ სტ. კომიტეტს დელეგატების ვინაობა.

კონფერენციის წესრიგი და დელეგატების არჩევის წესი ცალკე იქნება გამოცხადებული.

სტუდენტთა კომიტეტი.

უცხოეთში

იტალია.

იტალიისმ იწა დ-მოქმედებას მინისტრმა განაცხადა, რომ მიწების დატაცება ომის ერთ ერთი შედეგი არისო. მას ადგილი აქვს უმთავრესად სამხრეთით და ცენტრში, სადაც მსხვილი მიწადმფლობელობა არის.

მიწების დატაცება, რომელიც ხდება სასოფლო მეურნეობის მოედანის გასაფართოებლად, გამოიწვია მთელი რიგი კონფლიქტები, რადგან ხდება უსისტემოდ და უორგანიზაციოდ. ამიტომ მთავრობამ საჭიროდ სცნო ჩარეოდა. ერთი მხრით მას სურს ჩამოართვას მიწები იმ მიწადმფლობელთ, რომლებიც არ ასრულებენ თავის სოციალურ მოვალეობას, მეორე მხრით მას სურს ერთგვარი გონიერი კალაპოტი მისცეს მიწების დატაცებას.

მაისიდან მთავრობა ნება დართო დროებით დაეკავებიათ გლეხებს 30.00[illegible] ჰექტარი. მთელი რიგი დატაცების შე[illegible] მთავრობამ ნება დართო ს ცილი[illegible]ში 100.000 ჰექტარი მიწა დაეკავებინა[illegible] და გადასცა სამიწადმოქმედო ასსოციაციებს და კოოპერატივებს.

სიცილიის გლეხების მოძრაობას არ აქვს რევოლიუციონური მოძრაობა.

მიწების დატაცება სიცილიაში ჩვეულებრივ მოვლენად იქცა, მაგრამ ძალადობის შემთხვევები ძლიერ იშვიათია.

როგორც გლეხები, ისე მიწად-მფლობლები მოწადინებულნი არიან აგრარული მოძრაობა წესიერ კალაპოტში ჩააგდეს.

პარლამენტში შეტანილია პროექტი მსხვილი მამულების დაყოფისა და გლეხებისათვის დასამუშავებლად გადასაცემად. (გაზ. ,,ვოლია'')

იტალია და ლონდონის თათბირი.

ინგლისის მთავრობამ ლონდონის თათბირზე მიიწვია ჯიოლიტი. თუ ჯიოლიტი ვერ შესძლებს ლონდონს გამგზავრებას, იმ შემთხვევაში გრაფ სფორცას გაგზავნას ითხოვენ. სფორცა ინგლისში ჩავა შაბათს, ან კვირას. მის გასვლამდის მის მაგიერობას გასწევს ჩარკიზ იმპერიალი.

იტალია და გერმანია.

იტალიის მთავრობა სტეფანის სააგენტოს საშუალებით კატეგორიულათ დაოფიციალურად უარყოფს გაზ. ,,მორგენ ცაიტუნგში'' გამოქვეყნებულ ცნობას, რომელიც იტალიასა და გერმანიას შორის ზემო სილეზიისა და ტიროლის შესახებ ფარული შეთანხმების დადებას შეეხება.

ზემო სილეზიაში.

მოკავშირეთა კომისიამ გასცა ბრძანება ხუთი დღის განმავლობაში ზემო სილეზიის სამრევლოებში შეადგინონ ოთხ ოთხი წევრებისაგან შემდგარი კომისიები. ამ სიაში არ შეიძლება შეტანილ იქმნენ მოხელეები და სასულიერო წოდების პირები. კომისიაში შევლენ პოლონელები და გერმანელები თანასწორათ.

იტალია და საბერძნეთი.

გუნარისმა გაზ. ,,ტემპოს'' ათინელ კორესპოდენტს განუცხადა, რომ საბერძნეთს სურს იტალიასთან შეთანხმება. გუნარისის აზრით უთანხოება ამ ორ სახელმწიფოს შორის ადვილად მოისპობა თუ დაივიწყებენ წარსულს, იფიქრებენ მხოლოდ ქვეყნის მომავალ კეთილდღეობაზე. იტალია და საბერძნეთი დარწმუნებული უნდა იყვნენ, რომ ამგვარი დამოკიდებულების დამყარებით ისინი ევროპის ხალხთა სიყვარულსა და პატივისცემას დაიმსახურებენ.

ერთა ლიგაში.

ჟენევა. წარსულ კვირაში სამხრეთ ამერიკის დელეგატებმა მოითხოვეს, რომ ერთა ლიგაში ფრანგულ და ინგლისურ ენებთან ერთად ოფიციალურ ენათ ეცნოთ ესპანურიც. ამგვარივე მოთხოვნილება წამოაყენეს იტალიის დელეგატებმა. ერთა ლიგამ გადასწყვიტა ნება დართოს დელეგაციებს თავის ენაზე ლაპარაკისა იმ პირობით, რომ მათი სიტყვების გადათარგმნის ხარჯი თვითონ მათ მიიღონ.

მრეწველობის კრიზისი.

ვენა. მოსალოდნელია კრიზისი სალი[illegible]

დეპეშები

ს. დ. ს. ს. განყ. ცნობები

ანტიბოლშევიკური რევოლუცია.

პარიზი ,,ტანის''-ს ცნობით საბჭ[illegible] მთავრობის წინააღმდეგ აჯანყებულ [illegible] პირის გლეხებს დაუკავებიათ ქ. [illegible] სკი. ხელთ უგდიათ მრავალი კომის[illegible] ამ კომისრების ნაწილი უკვე დაუხ[illegible]ტიათ.

ბოლშევიკების სასურსათო პოლიტიკა.

— შუა რუსეთში პურის გაზ[illegible] გამო თურქესტანში საშინელი [illegible] ლია- ამის გამო ხალხი საბჭოთა [illegible] რობას მტრულად უცქერის. ,,[illegible] გადმოგვცემს, რომ ბოლშევიკები [illegible]

ქრონიკა

მთავრობაში.

მთავრობის თავმჯდომარის მოხსენების თანახმად დაადგინეს თანახმად თავისი თხოვნისა განთავისუფლონ თანამდებობიდან საგარეო საქმეთა მინისტრის ამხანაგი ნ. ქარცივაძე.

— შინაგან საქმეთა მინისტრის მოხსენებით მთავრობამ დაადგინა მისცეს ქალაქთა თვითმართველობებს 18.153.917 მან. იმ გასავლის დასაფარავად რომელიც საჭირო 1920 წლის ივლისის პირველიდან 1921 წლის ივლისის პირველამდე საქალაქო მილიციათა შესანახად.

— თანახმად ფინანსთა მინისტრის მოხსენებისა მთავრობამ დაადგინა გააუქმოს მთავრობის 1920 წლის აპრილის 13 დადგენილება საპაიო მოსამსახურეთათვის ჯილდოს მიცემის შესახებ ყაზბეგის ბოგდანოვკის, ცარანცოვკისა და ახალციხის სიმ ჟოებზე. ეს ხარჯი უნდა გაიღოს ხატანების საბაჟოს საჭიროებისათვის გადადებულ თანხიდან.

— მთავრობამ დაადგინა დანიშნოს კომისია იმ ხელშეკრულების ახსასრულებლად, რომელიც დადებულია რუსეთისა და აზერბაიჯანის საბჭოთა რესპუბლიკებთან. ვაჭრობა-მრეწველობის სამინისტროდ ნ დაინიშნა ს ვ ჭრო სამრეწველო განყოფილების გამგე ინჟ. გუნცაძე, გზათა დეპარტამენტისაგან დაინიშნა რკინის გზ. ინჟ. კანდელაკი და მოძრაობის უფროსი ი. ბოკერია.

— მთავრობამ დაადგინა სახალხო გვარდიის შტაბის გამგებლობაში მყოფი სამტრედიის რკინის გზის სკოლა დაუბრუნოს რკინის გზის სასწავლებელს

სამ ნისტროებში.

ფინანსთა სამინისტროში თამბაქოს ქარხანა „მირი''-ს სააქციონერო საზოგადოების გამგეობამ აღძრა შუამდგომლობა, რომ ამ საზოგადოებას დართონ ნება 75.000 აქცია ღირებული 75.000.000 მან. აქციების გამოშვების. საჭიროებას გამგეობა ასაბუთებს მით, რომ მას სურს ცეცხლით განადგურებულ ქარხნის აღდგენა.

— ერთმა მსხვილმა სავაჭრო ფირმამ ფინანსთა სამინისტროს მიმართა თხოვნით, რომ მას ნება დართონ საფრანგეთში 30.000 ტონი მარგანეცის გატანისა; ეს მარგანეცი გადაიცვლება რესპუბლიკისათვის საჭირო სხვა და სხვა საქონელზე.

— კახელ მევენახეთა ამხანაგობა „კახეთმა" შუამდგომლობა აღძრა ფინანსთა სამინისტროს წინაშე 120 მილ. მან. 5 წლის ვადით სესხად მიცემის შესახებ. ამ სესხის საჭიროებას ამხანაგობის სახელმწიფოებრივი ხასიათის ინტერესები, რომლებსაც შედეგად მოჰყვება მშობლიურ მეღვინეობის გაუმჯობესება. უმთავრესი მიზანი ამხანაგობისა არის ღვინის დაყენების გაუმჯობესობა, რათა ამ გვარად ჩვენ ღვინოს შეეძლოს ადგილობრივსა და უცხოეთის ბაზარზე კონკურენცია გაუწიოს საზღვარგარეთის ღვინოებს.

— ნოემბრის 29 ფინანსთა მინისტრის საბჭოს სხდომაზე განიხილავენ შემდეგ საკითხს: 1) აბაშის სავაჭრო სამრეწველო ბანკის 2) ოზურგეთის კომერციულ ბანკის 3) ახალ სენაკის ბანკის და 4) ფრანგულ ქართულ სავაჭრო კომპანიის ფირმით დაარსებულ სააქციონერო საზოგადოების წესდების დამტკიცების საკითხებს, 5) საქართველოს ცენტრალურ გადაზღვევისა და თანადაზღვევის საზოგადოება ,,კავშირის'' და 6) თბილისისა და ყოფილ ნატანების საბაჟოების საკონფისკაციო საქმეების საკითხებს.

— გვირგვინის მაგიერად ო. ლ. ქორქაშვილის კუბოზე ივანე ივანეს ძე და ნინო ნიკოლოზის ასული ზურაბიშვილისაგან შემოვიდა 1000 მანეთი გაზ. ,,საქართველოს'' რედაქციაში ფრონტის სასარგებლოთ.

ქალ. თვითმართველობებში.

— ქალაქთა კავშირმა შუამდგომლობა აღძრა მთავრობის წინაშე, რათა ქალაქებისათვის შავ ჭირთან საბრძოლველად მიეცათ განსაზღვრული თანხა. მთავრობამ ეს შუამდგომლობა დააკმაყოფილა სამტრედიისა და ფოთის მიმართ, რადგანაც ეს ქალაქები თავისი მდებარეობით საშიშარ ადგილას იმყოფებიან და უფრო შესაძლებელია, რომ შავმა ჭირმა ფეხი ამ ქალაქებში მოიკიდოს. დახმარებას მისცემენ ქალაქთა კავშირის საექიმო-სასანიტარო განყოფილების საშუალებით.

ქალაქთა კავშირის საექიმო-სასანიტარო საბჭომ ინსტრუქტორ ექიმად ექიმი ნაზარეტიანი აირჩია. უახლოეს სხდომაზე განხილული იქნება შემდეგი საკითხები:

1) გადამდებ სნეულებებთან ბრძოლა, 2) სურსათ-სანოვაგის ფალსიფიკაციასთან ბრძოლა და 3) ბრძოლა მალერიასთან, 4) საკურორტო საკითხები და 5) ქალაქის წყლით უზრუნველყოფა.

— ქალაქთა სანიტარული მდგომარეობის გამოკვლევა. ქალაქთა კავშირის კომიტეტის განკარგულებით კავშირის ექიმმა—ინსტრუქტორმა გამოიკვლია ქალაქ სამტრედიის, ხონისა და ზესტაფონის [illegible]

ვლ. მესხიშვილს დღეს დაკრძალავენ

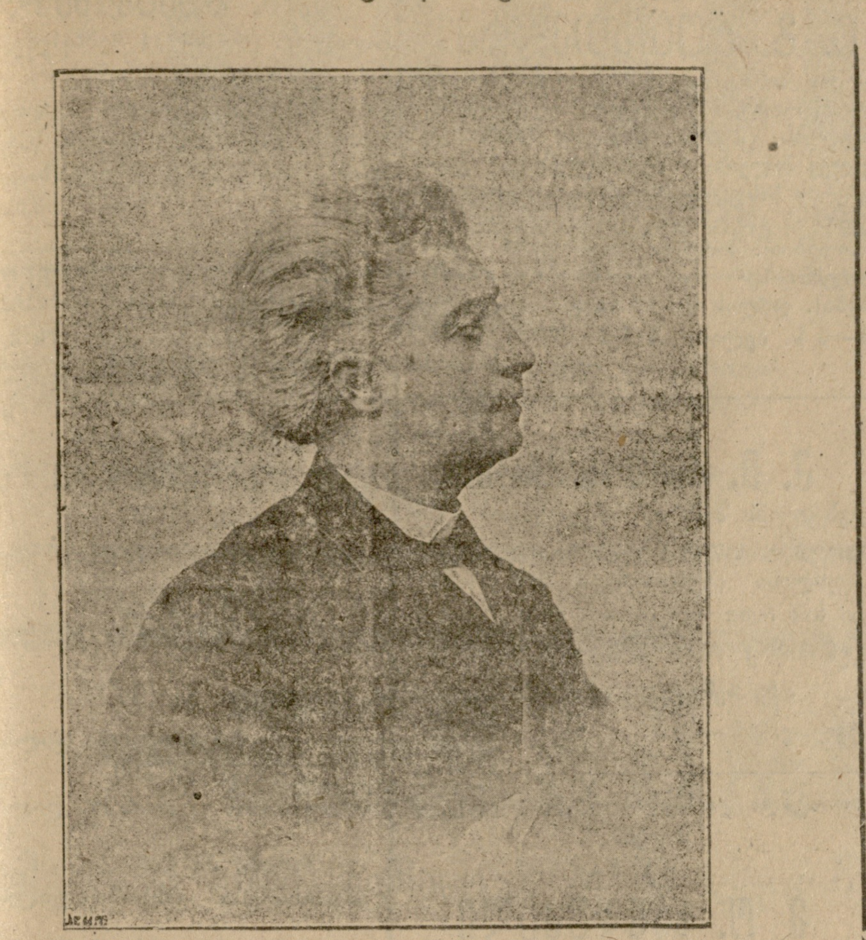

ლადო მესხიშვილი.

(ბიოგრაფიული ცნობები.)

ვლადიმერ სარდიონის ძე ალექსი-მესხიშვილი დაიბადა 1857 წ. თებერვლის ... ლადო მესხიშვილის დედმამა იმ ...ის საზოგადოებაში წარჩინებულ პირთ ითვლებოდნენ. დედა მისი ჩოლაყაშვილის ასული იყო დარბაისელი და ... მეოჯახე ქალი, ხოლო მამა ექიმი ... პატიოსანი და დიდად კეთილშობილი ... პატარა ლადო დედ მამას ნებიერი ... ცელქ ბავშში მაშინვე მოსჩანდა ... გრომილი, მოუსვენარი სული. ლამაყი იყო, მაგრამ ამასთანავე შემბრალე გულის. ბავშვს მალე დაეხოცა ... მამა და დაობლდა. პატარა ლადო ... ოთხი წლისა არ იყო როდესაც მი... უფროსი ძმები სწავლობდნენ ცნობილ ...ნიჩის პანსიონში" ბავშვს, ძმები ... სწავლობდნენ სწავლის წყურვილი ... დაებადა. მალე გავიდა დრო და ... მიაბარეს ძმებთან ერთად ამ ...ონში, აქ შეისწავლა ფრანგული ... ოთხი წლის შემდეგ მშობლებმა ... გადაიყვანეს პასტორ ლიზენდორ... ოჯახში გერმანულ ენის შესასწავლად.

...ვად ქართულ ენას სწავლა ვერ ...ოდა პატარა ბავშვს. საერთოდ ...აღზრდა ხდებოდა სრულიად უსისტემოთ. ბალღი ფრანგული წესით გზე...ებოდა. თანდათან ავიწყდებოდა ...ული ენა.

...ობლებული ბავშვის მზრუნველობა ...ებული ჰქონდა ლადოს ბიძას მიხეილ ალექსი-მესხიშვილი, მაგრამ ბიძამ პა... ლადოს არავითარი მფარველობა ...უწია. დახმარების მაგივრად ბიძამ ...ები სრულიად უსახსროთ დასტოვა, ...ი მათი ქონება მან მიითვისა. ბა... შუა გზაზე დარჩა, მაგრამ განგე...ნა ნიჭიერი ბავშვი. ბიძამ ლადოს ...ის კორპუსში უკრა თავი. ყმაწვილი ... შეეთვისა ამ სასწავლებლის რეჟიმს ...მეოთხე კლასიდან გამოვიდა. ამ დროს ...ო იყო 13 წლისა. პატარაობიდანვე ...ოს მიზნად დასახული ჰქონდა ან ... ექიმი გამოსულიყო ან ეპისკოპოსი ... სურვილები ყმაწვილს დიდი ჰქონ... მხოლოდ „მზრუნველი ბიძა" ამ სუ...ებს ლადოს როგორც მტრედის ფრ... მაკრატლით აჭრიდა. ლადომ ეს ...ძნო მალე და დაღონდა. მაგრამ ბრ...ბედმა ლადო არ დაღუპა. მას გა...ჩნდა კარგი მამინაცვალი. ეს იყო ...ფესორი დობროდეევი; კაცი ჰუმა...ური და დიდი აზრების მატარებელი. ...იშვილა ლადო მესხიშვილი. მამ...ებინა და აღებინა კლასიკურ გიმნაზიის სიმწიფის მოწმობა. მალევე მოს...ის უნივერსიტეტში მიაღებინა ახალ...რდა ყმაწვილი კაცი. საექიმო ფაკულტეტზე, მაგრამ ნერვების ავადმყოფობის ...ო მიატოვა უნივერსიტეტი შეამდე...კურსიდან. ლადო ჩამოვიდა სამშობლოში. ცხოვრებას შეებრძოლა და უნდა ...ქვათ, რომ მან ამ ბრძოლაში ...გი ...ბა. ჯერ ლადო დიდ ნივთიერ ხელმოკლეობას განიცდიდა, მაგრამ თანდათან მომჯობინდა ეს მხარეც.

ლადო მესხიშვილი პირველად რუსულ ...ენაზე გამოვიდა და რუსულად თამაშობდა სულ ქართული ენა აღარ იცოდა ...ხელ რუსულ წარმოდგენაზე ჩერნიშევის პიესაზე („испорченная жизнь") ...სწრნენ ჩვენი სახელგანთქმული თანამემამულენი: ილია ჭავჭავაძე დავით ერისთავი და მიხეილ ბებუთაშვილი. ამ წარმოდგენაში მონაწილეობდა ლადო მესხიშვილი, რომელიც უმთავრეს როლს ასრულებდა. ძალიან მოეწონათ ამ პირთ ლადო მესხიშვილის თამაში, რომ აღტაცებული მაყურებელნი კულისებში გავიდნენ და ლადო ნახეს. დავით ერისთავმა სიხარულისგან აღარ იცოდა რა ექნა. „ჩემი ლევან ხიმშიაშვილის შემსრულებელი ვიპოვეო". ილ. ჭავჭავაძე და ერისთავმა სთხოვეს ქართულ სცენაზე გამოსულიყო ახალგაზრდა მსახიობი. ლადომ აღუთქვა ქართულ სცენაზე გამოსვლა მხოლოდ იმ პირობით, რომ მისთვის, ქართული ენა შეესწავლებინად.

1881 წელს ლადო გამოვიდა ქართულ სცენაზე. მას შემდეგ აღარ გაუნებებია თავი მესხიშვილს ქართულ სცენისთვის (თუ მხედველობაში არ მივიღებთ იმ მცირე ხანს რა ხანსაც რუსულ სცენაზე დაჰყო). ყოველ ახალ როლში გამოსვლა მესხიშვილი თანდათან დიდ ყურადღებას იპყრობდა. ლადო პირველი დრამატიული მსახიობი იყო ქართულ სცენაზე. მან შეჰქმნა საუცხოვო ტიპები ჰამლეტის, ფრანც მორის, ედმონდ კინის ურიელ აკოსტის რასპლუევის და ბევრი სხვები იგი კლასიკური მსახიობი იყო და კლასიკურადაც ანსახიერებდა ყოველ როლს. მესხიშვილის სახეები დიდ ხანს დარჩებიან ჩვენ მეხსიერებაში

ვლადიმერ მესხიშვილი.

არის სახე, რომლის დანახვამ არ შეიძლება არ გაგრძნობინოს, რომ ადამიანს ფიზიურადაც შეუძლია იყოს ღმერთობას ზიარებული. ეს არის მისტიკა ბიოლოგიის და შეიძლება ეს იყოს თვითონ ბიოლოგიის უკანასკნელი გამართლება.

ლადო მესხიშვილის სახე რაინდული არისტოკრატიზმით იყო განათებული. მის სილამაზეს შედარება ვერ შეაშინებდა: და რაც უფრო ძვირფასია: ამ სილამაზეს სულის მძლავრი ნიჭიერება მარჯვე ხაზებით ახალისებდა.

საქართველოში თითქმის ყველა პროვინციელია: ქცევით, ლაპარაკით, ქცევით. ეტნოგრაფიით გამასხარავებას ძვირად თუ რომელი ქართველი გადაურჩება. ლადო მესხიშვილს ძლიერი ჰქონდა ყოველნაირი „ეტნოგრაფია". შეხვედრაში თუ ბაასში, საჯაროდ თუ კერძოდ—იყო ყოველ შემთხვევაში და ყოველგან იყო „სატ ხეო": საკუთარი ღირსებით დატვირთული და პიროვნების ათვისებით თავისთავადი.

მთელი მისი ფიგურა მეტყველებდა, რომ იგი იყო მხოლოდ და მხოლოდ არტისტი. არტისტი ნიცშეს სიტყვით „გენიოსია გადმოცემის". ლადო მესხიშვილი არტისტული გადმოცემ მისათვის იყო შექმნილი. ასეთი პლასტიკური ნიჭი, რომლის წყალობითაც ყოველი დახვეწილი თელი მისი არსება (ფიზიურიც კი), ძვირად თუ მიეცემა რომელიმე სხვა ქართველს. ყოველი ხვეული მისი ფიგურის რხევისა თითქო მარმარილოს ქანდაკურ სხეულებაში გადადიოდა.

ზედმეტია აქ მისი არტისტობის დეტალური დაფასება. აუცილებელია მხოლოდ ავნიშნო ერთი რამ: ლადო მესხიშვილი იყო პირველი რომანტიული ყვავილი ჩემს ყმაწვილობაში. ქუთაისის თეატრი, რომელიც თავლას უფრო გავს ვიდრე სათეატრო დარბაზს, ლეგენდარულ სასახლედ მაჩვენდება. რამდენი აზრი, რამდენი გრძნობა, რამდენი ნდომა შორეულისა და უცხოსი, რაინდულისა და არაჩვეულის! და ამ მოგონებაში, რომელსაც მხოლოდ უცნაური სურნელი თუ გადმოსცემს, ლადო მესხიშვილია ნათებს.

უფრო ადვილი იყო საქართველოში ადვილობითი ტიპის განსახიერება (თუ გინდა უჯრულისი) ვიდრე ზოგად—კაცობრივის ფსიქოლოგიის გადმოცემა (თუ გინდ საშვალო). ლადო მესხიშვილს მეორე ხვდა წილად. ეს იყო მეტად ძნელი საქმე. ალბად ამით აიხსნება ის, რომ მესხიშვილმა ვერ მოგვცა ყოველი ის, რისი მოცემაც შეეძლო მისს არტისტულ ტალანტს. აქ ბრალი ედება გარეშე პირობებს: პირადი ნიჭისათვის ეს ტრაგედიაა უფრო. შეიძლება ამით ისიც აიხსნებოდეს, რომ მესხიშვილი ხანდახან რუსულ სცენას ეტანებოდა, სადაც უკეთესი პირობები ეგულვებოდა ზოგად-კაცობრიული სახეების განსახიერებისათვის. მაგრამ აქ მას ... ...ნ (ეროვნული) და ...ებ-მოდუნებული იგი ისევ ქართულ დრამას უბრუნდებოდა, ეს სვლა იქით-აქეთ მესხიშვილის ტალანტისათვის ბედისწერითი იყო მაგრამ რომელს დიდს ნიჭში არ არის ბედ სწერა?!

როცა უკანასკნელად დაბრუნდა ლადო მესხიშვილი რუსეთიდან,—შ ამჩნევდით, რომ მისი მეფური გამოხედვა უკვე სიკვდილს ატარებდა: თითქო სამშობლოს მიაშურა როგორც სასაფლაოს. და საფლავიც იზად დახვდა მას.

დატირებენ მას: არტისტები, მეგობრები, ნათესავები, დაივიწყებენ მის მიერ განხეულ სახეებს შემდეგ. და შორეულს ძერმისში დარჩება მხოლოდ ზღაპარი ლამაზი ვაჟის და არტისტული ტემპერამენტის.

გრიგოლ რობაქიძე.

ლადო მესხიშვილის ხსოვნას.

(თანამედროვე ლეგენდა.)

ერთხელ დიდებულ იღბალთან მოვიდა სამი ახალგაზრდა.

— რა გსურთ? შეეკითხა იღბალი.

პირველმა სთხოვა:

— მე მინდა ვიყო შავარდენი! მინდა ცას ვეწვიო მაღლა, ავფრინდე, სულ მაღლა... ცის კამარის იქით, ლურჯსა და უსაზღვრო სივრცეში!.. დავუახლოვდე მნათობებს... ვარსკვლავებს!..

და იღბალმა მიანიჭა მას თავისუფლება.

მეორემ შესთხოვა:

— მე მინდა ვიყო უბედური, გამუდმებულ შრომასა და ტანჯ ა-ვაებაში დავლიო ჩემი სიცოცხლე... მწარე ფიქრი და ნაღველი არ შორდებოდეს ჩემს სულსა და გულს!

და იღბალმა მიანიჭა მას სამშობლოს სიყვარული.

მესამემ ჩოისურვა:

— მე მინდა ღმერთი ვიყო! შენისთანა დიდებული კი არა... სულ სხვა. მინდა ღმერთი ვიყო მიწის ხალხთა შორის. მინდა ვიყო მგრძნობიერი და შემოქმედი; მუდამ ... მს ლამაზი და ჯეილი, ყველას მოყვარული და ყველასათვის საყვარელი. მინდა ხალხის ღმერთი ვიყო მიწაზე!

დიდებული იღბალი შეფიქრიანდა

— მაშ კარგი

და უწყალობა მას მსახიობის დიდი ნიჭი.

ვალერ. გუნია.

გამოსათხოვარი.

ძვირფასო ლადო! დღეს, როდესაც ჩვენი სამშობლო თავისუფალია, დღეს, როდესაც ჩვენი თეატრი ახლად იკიდებს ფეხს, დღეს, როდესაც ეგრე ძლიერ საჭიროდ სჭირდებოდა მას შენი უნარი, მაღალი ნიჭი და გამოცდილება, აი, ამ დროს მუხთალმა ბედმა მოგვტაცა შენი თავი და მოგაშორა შენ საყვარელს საქმეს.

ასეთი უსამართლობა ხვდა წილად დღეს ჩვენს თეატრს.

შენ, ლადო! კარგად იცი, რომ მსახიობი თავის შემდეგ არაფერსა სტოვებს, მაგრამ შენ ერთი იყავი, რომელმაც დასტოვა ჩვენი თეატრისათვის ის, რაც სხვას არ დაუტოვებია.

ეს არის მთელი რიგი ახალგაზრდობა რომელიც შენგან გაკაფულ გზაზედ დამდგარა და მიემართება იმ გზით, რომელიც შენ გიყვარდა და რომელსაც ეთაყვანებოდი.

მე კი, მომეცი ნება ერთხელ კიდევ უკანასკნელად მადლობა გამოგიცხადო იმ ამაგისა და მზრუნველობისათვის, რომელიც შენ ჩემდამი მიგიძღვის.

ტკბილია სამშობლოს მიწა და შენც ტკბილად განისვენე, მამავ და მასწავლებელო!

იუზა ზარდალიშვილი.

† ლადო მესხიშვილი.

(მსახიობის პორტრეტი.)

აპოლოს სახე.

ბერძნული ცხვირი.

დიდრონი თვალები. ორბიტში რომ აღარ ეტეოდნენ. სავსე იყო ცეცხლით და მუდამ იწვებოდნენ.

წვრილი ტუჩები და მრგვალი ნიკაპი.

გადაჭიმული წარბები. სწორე შუბლი. თმაც დახუჭუჭებული.

ზვიადი გამოხედვა. რომაელ პატრიცის მოგაგონებდათ.

მოქანდაკე დიდებულ ფიგურას ჩამოჰქმნიდა.

ლადო მესხიშვილი იყო უპირველესად ჯერ ნამდვილი არისტოკრატი. ხელოვანი არისტოკრატი უნდა იყოს. ეს აქსიომაა.

იგი არტისტი იყო. ვამბობ „არტისტს" და არა „მსახიობს." სახიერება შეიძლება მასში ცოტა იყო.

ლადო მესხიშვილი არ იყო მსახიობი ერუდიციის და არც ტრაქტოვკის. თანამედროვე ცივ სცენაზე ის ვერ წარსდგებოდა არქეოლოგიაში ამოწურული თეატრალური დოლმებით.

ლ. მესხიშვილი მუნე სიულლის და მაჩალოვის სკოლას არტისტი იყო. მასშიაც ტრიალებდა მუნე სიულლის და მაჩალოვის სტიქია. რასაკვირველია, ცოტა ნაკლები ძლიერებით.

ის არ იყო არტისტი რაციონალისტი ის იყო არტისტი შთაგონების.

დღეს აღარ არიან ასეთი ხელოვანნი.

თანამედროვე თეატრის მაჯის ცემა მოდუნდა. მხოლოდ ნატურალურმა რეჟისურამ თეატრის რიტუალი გააშმაგლონა და დიდებული დიონისის კულტი სცენიურ ხელოვნებიდან სავსებით ამოშალა.

არ მომწონს მე ეს.

ეს თეატრის დეკადანსია.

უნდა მოხდეს შედუღება ახალს და ძველს შორის.

ეს აუცილებელია თეატრალურ ხელოვნებისათვის.

ძველი სახეები-მკვეთრი იყო.

მე მათ მივსტირი.

ერთი ამათგანი ჩვენი ლადო იყო.

ლადო მესხიშვილზე ბევრი რამ ითქმის. ქართულ თეატრის ისტორიკოსი ყველაზე ბევრს მესხიშვილზე იტყვის. და ოქროს ასოებით აღბეჭდავს მის სახელს.

დღეს სამარეში მძიმედ ჩაუშვებთ ძვირფას სახეს.

კუბოსთან მივალთ და უკანასკნელად ვნახავთ ლადოს არტისტიულ ნიღაბს.

ჩვენ ვეტყვით ამ ნიღაბს: ძვირფასო! შენ ბედნიერი ხარ. იმიტომ რომ ხარ უკვდავი.

შენი სახეა უკვდავი.

იდარდოს იმ მსახიობმა რომლის სიკვდილთან ერთად ყველაფერი ჰქრება.

სამწუხაროა და ტრაგიული მსახიობის ბედი. ის თავის შთამომავლობას, მომავალ თაობას, არაფერს უტოვებს. მსახიობის სიკვდილთან ერთად ისპობა მისი შემოქმედებაც. ხელოვანი ხომ ყოველთვის უბედურია. მაგრამ მსახიობი ყველაზე უფრო უბედურია.

დღეს შენ დაგმარხავთ. შენთან ერთად დავმარხავთ შენ დიად შემოქმედებასაც. ვინ იცის როდისღა გაცოცხლდებიან ქართულ სცენაზე შენი ლამაზი სახეები: ურიელ აკოსტა, ფრანც მორი, ედმონდ კინი...

ჯერ კარგა ხანი გაცივებული იქნება ქართული სცენა, შენ რომ გიყვარდა და თავს ევლებოდი და მსხვერპლადაც მიუტანე შენი თავი მას.

მაგრამ შენ მაინც ხარ ბედნიერი. მართალია, დავკარგეთ შენი მაღალი შემოქმედება, მაგრამ შენი ლამაზი სახე კი მუდამ თვალწინ გვექნება.

გაივლის დრო და ვინმე ქართველი მხატვარი ჩამოჰქმნის შენ ნიღაბს.

და უკვდავ ჰყოფს შენ ლამაზ სახეს.

ჩვენ აგიგებთ ხელთუქმნელ ძეგლს.

სამარადისო ძეგლს.

და ზედ წავაწერთ:

აქ მარხია—ლადო მესხიშვილი.

ვახტანგ გარრიკი.

ხელოვნების ლერძი.

საქართველოს ბაირონის—ბარათაშვილის „მერანი" თუ საქართველოს პოლიტიკურ განსახიერების ლერძში ჩამოყალიბდა, მესხიშვილის სახე საქართველოს ხელოვნების განსახიერების ლერძად ყალიბდება დღეიდან..

იქნებ გნებოთ მსგავსება ამ ორ ლერძ შუა?

არავითარი.

ხელოვნების ლერძი ეს ხელთუქმნელი ხატებაა, ვით თვით ანჩის ხატი. პოლიტიკური ლერძი ხელით ქმნილია.

ანჩის ხატზე თავი იმტვრიეს უდიდეს მხატვრებმა და ვერ გადიღეს სახება მისი, ვიდრე თვით მაცხოვარმა არ ინება და ტილო არ მიაკარა თვის სახებას და ამის შემდეგ გამოჩნდა იგი, რომელიც შეადგენს საქართველოს ერის დიად საგანძურს, კრძალვით დაცულს დღესაც ანჩის ხატის ტაძარში ბუნების განგება! ხელოვნების ლერძი მესხიშვილი ანჩის ხატის უბანში, ამ ტაძრის პირდაპირ სახლში იბადება, თვალს ახელს, ფეხს იდგამს და თვის სანგვინიკური ტემპერამენტით ამ ძველ უბნის მცხოვრებთა ყურადღებას მყის იპყრობს. სდგას დღესაც ამ უბანში მესხიშვილის სახლი სადაც იგი დაიბადა წოდეული.

დღესაცაა ამ უბანში ქუჩა მესხიშვილის ქუჩა.

წოდებული.

დღესაც მოგახსენებენ ამ უბნის აბორიგენები თუ, როგორ აღიზარდა ლადო და რა საოცარი ნიჭის ბავშვი იყო ეს ანცი ლადო, რომელიც აგროვებდა თავის ტოლებს და ძველ სახლების ქართულ ბანებზე პატარ პატარა სცენებსა და სანახაობებს მართავდა.

მე როგორც ამ უბნელი იქამდის მიტაცებს ამ ხელოვნების ლერძის აჰვანი რომ მსურს შევსძახო, რომ იგი დაკრძალულიყოს თვის საგვარეულო აკლდამაში ანჩის ხატის ტაძრის გალავანში, სადაც დღესაც ბრწყინავენ მისი საგვარეულოს ძეგლები.

მაგრამ ამ ჩემს აზრს აყუჩებს ის რწმენა, რომ ხელოვნების ლერძი უნდა ბრწყინავდეს პანთეონის შუბლზე. ეს ლერძი ამიერიდან უნდა ასახულ იყოს მთაწმინდის ტაძრის კრეტსაბმელებზე, როდესაც კი აიხდება დიდებულ სანახაობათა თილისმური ლოცვანი.....

და დაეცრემლება მაშინ მარგალიტის ცრემლად ვნებათ რაზმებში მებრძოლთ ურჩ გალილეისაც, შმაგ ოტელლოსაც, გარეწარ ფრანც მოორსაც, ცხოვრების სარკეში წამებულ კინსაც, საწუთროების შეგნებას—ჰამლეტს და განაწამებ რასპლუევისა და ჰაუპტმანის რობერტს.

აკი დღეს ამ სანახაობათა მოწმენი პოლიტიკურ ლერძის პიედესტალამდი მაღლა ვწევთ ამ ხელოვნების ლერძ მესხიშვილის პორტრეტს და არც კი ვასამარებთ..

აკი აფრიალა გულთა მხილავმა ვაჟამ პირველად ეს ლერძი, როდესაც განსვენებულის იუბილეზე უძღვნა შემდეგი ტაეპები:

„ქართულ თეატრის მშვენებავ,
ღმერთმა აგხადოს წყენაო
„ვნებათ რაზმებში მებრძოლო
„სალამს მოგიძღვნით ყველაო.

— —

„აპოლონისა ტაძარი შენს
„თვალთ ცრემლს დაესველაო,
„ქართულად იხიეწებოდი,
„ქართველებს მიეც შველაო!

— —

„ერთ დროს შეწირვა მსხვერპლისა,
„ძალიან გაგიძნელდაო,
„მანც არ ჩიე უცხოურს,
„სამშობლოს დედის კერაო.

— —

„სამშობლოს, დედის ძუძუსა,
„სხვა შედრება ვერ აო,
„ეს თურმე კარგად გცოდნია,
„ მით გაუღვრძელებთ ყველაო!

და ეს დიდებული ჰიმნი დადაფნა სულმნათ კომპოზიტორმა სულხან იმერელმა თვისი მუსიკით, რომელიც შეასრულა იმ დღეს მის გუნდმა იმ საისტორიო დღეს.

დ. პავლიაშვილი.

დაობლებული თეატრი.

დიდი მსახიობის ხსოვნას.

გარდაიცვალა უკვდავი აკტიორი ჩვენი სცენისა, რომლის სახელს ქართული თეატრის ისტორიკოსი განსაკუთრებით მოიხსენიებს. ბევრი ტანჯვა და ვაება გამოიარა განსვენებულმა რუსეთში უკანასკნელ საბედისწერო გადატრიალების შემდეგ: ირგვლივ სიყალბე, გაუტანლობა, უვიცობა, დაუნდობლობა—ყველაფერი ეს აშფოთებდა მის მგრძნობიარე სულს. ხელოვნების ჩამოქვეითება, მის საუკეთესო წარმომადგენელთა დევნა— აი რა აღელვებდა უცხოეთში მყოფ დიდი მსახიობის გულს...

მოულოდნელი კატასტროფა რუსეთისა, სრული გამოურკვევლობა საქართველოს ბედისა, შეუძლებლობა სამშობლოში მალე და უხიფათოდ დაბრუნებისა— აი რა სტანჯავდა მისს მაღალ არსებას.

განვლო დრომ, გაუმჯობესობის წილმდგომარეობა გაუარესდა, ... რე სულმა ვერ მოითმინა და ... დაბრკოლებათა მიუხედავად სამშობლოს მოაშურა. ამ მხრივ ბედნიერია განსვენებული: მრავალ ტანჯვის შემდეგ შეძლება მიეცა უკანასკნელად საამოლო სცენაზედ გამოსვლისა და სამმოძღლო პანთეონში განსვენებისა...

ბევრი ითმინა, ბევრი იტანჯა და ბოლოს მაინც სამშობლომდე მოატანა.

მრავალ წრფელ სიტყვას, მრავალ სიმართლეს ეტყვიან დღეს განსვენებულის ცხედარს, მრავალ ცრემლს დაღვრის დღეს მის წინაშე დ ა ო ბ ლ ე ბ უ ლ ი ქართული თეატრი, რომელიც თავგამოდებით ებრძვის დღევანდელ აუტანელ პირობებს შემოქმედებისათვის და განწირვით იკაფავს გზას საუკეთესო მომავლისაკენ.

ჩვენი სცენა განსაკუთრებით უყვარდა განსვენებულს. მისი გაძარცვა—ადამიანთ თვალაუდი მსახიობს; მისი უბედურება—ლომად სტანჯავდა მის არსებას.

ამ რამოდენიმე წლის წინად, როდესაც ქართული თეატრი დაიწვა, ძვირფასობამ ინახულა ხანძრეული, აუტანდა გული, ვერ მოითმინა და წარმოსთქვა: „შთაინთქა ჩემი სამლოცველო"!-ო, ძის მაღალ შუბლს ღრუბელი გადაეკრა, ხოლო მისი მუდამ მოალერსე თვალებიდან ცრემლის ნიაღვარი გადმოსკდა. აი რამდენად უყვარდა განსვენებულს ჩვენი თეატრი, აი რამდენად უყვარდა მას ქართული სცენა და საზოგადოდ ხელოვნება.

ამ სიყვარულის პასუხად, ამ გულწრფელობისათვის მადლიერი ერი დღეს დაანთხევს მხურვალე ცრემლსა მის წინაშე.

ვის არ უნახავს განივენებული ხს. და სხ. საკლასიკო როლებში, ვისი გულის სიღრმეს არ ჩაწვდენია მისი მომჯადოებელი ხმა, რომლის ნარნარს, ზოგჯერ მოალერსეს, ზოგჯერ მწყრალს და მხურვალს—მხოლოდ კაჩალოვის ან ვ. პეტიპას ხმა თუ შეედრებოდა.

განსაკუთრებით კარგი იყო, ჩვენის აზრით, განსვენებული ჰაუპტმანის „ჩაძირულ ზარში" (ჰენრიხი), რომელიც განსვენებულის რეჟისორობით დიდის წარმატებით დაიდგა ქართულ თეატრში ათიოდე წლის წინად.

ვლ. მესხიშვილის სიკვდილის შემდეგ ქართული სცენა იგრძნობს დიდს სიცარიელეს, რეჟისსურა უავტორიტეტობას, ქართული ხელოვნების მოყვარულნი და მეგობარნი ნწარე ტანჯვას...

ისედაც ბედშავ ქართულ თეატრს აუნაზღაურებელი უბედურება შემთხვა კვლავ: დღეიდან მას ეწოდება დ ა ო ბ ლ ე ბ უ ლ ი თეატრი...

შ. ბ—ძე.

სამგლოვიარო დეპეშები

დავკარგეთ ძვირფასი ლადო, ქურუმი ჩვენი სცენისა, რომლის სამშობლოში დაბრუნებით აღტაცებულნი ვიმედოვნებდით, რომ იგი კვლავ ჩვენ თავისუფალ თეატრს დაამშვენებდა. გამოუთქმელად მწუხარე ვსტირი და უკანასკნელად ვეამბორები მის ბრწყინვალე შუბლს. გვირგვინის მაგიერ ჩემს წვლილს ვუგზავნი მსახიობთა კავშირს ფონდში ჩასარიცხად. ივ. პურახაშვილი

ლადო მესხიშვილის ფონდისათვის.

ვლად. მესხიშვილის დამკრძალ ვმა კომიტეტმა შემდეგი წერილი მიიღო ამიერკავკასიის ბანკიდან: მ. ხ.,

პატივი გვაქვს გაცნობოთ, რომ ამიერ-კავკასიის ბანკის გამგეობისა და საბჭოს შეერთებულმა სხდომამ მოისმინა რა ცნობა მსახიობის ვლადიმერ ალექსი-მესხიშვილის გარდაცვალების შესახებ, ფეხზე ადგომით პატივი სცა მის ხსოვნას და ერთხმად დაადგინა:

1. გვირგვინის ნაცვლად გადაეცეს ზემოხსენებულ კომიტეტს განკარგულებაში 25.000 მან. (ოცდა ხუთი ათასი მან.).

2. მიეცეს შემადგენლობა ამიერ კავკასიის ბანკის გამგეობისა, საბჭოს და მოსამსახურეებისა ნაწილთ პატივი ეცემისა, დაესწრონ მსახიობის დაკრძალვას.—

25.000 (ოცდა ხუთი) ათასი მან. ამასთანავე გაახლებთ

პატივისცემით ამიერ-კავკასიის ბანკი.

— იტალო კავკასიური ბანკის გამგეობამ კომიტეტს გვირგვინის ნაცვლად გადასცა 25.000 მან.

— ქშ. ქვევრელოვებმა გადასცეს 20 000 მანეთი.

...მოკლდეულ იქნება აგრეთვე საქართველოს სხვა ქალაქების სასანიტარო მდგომარეობაც.

დამფუძნებელ კრებაში.

დამფუძნებელმა კრებამ 26 გიორგობისთვის სხდომაზე დაამტკიცა საფინანსო-საბიუჯეტო კომისიის მიერ წარმოდგენილი სახელმწიფო ბანკის ბათუმის განყოფილების შტატი მომავალი წლის იანვრამდე.

ხსენებული ბანკის განყოფილება გახსნილია ბათუმში ოქტომბრის 18-ს. ... იანვრამდე ბანკის მოსამსახურეთა ჯამაგირები და სხ. ხარჯები ...რის 2.659,900 მანეთს.

ერობებში.

... შემდეგი შინაარსის წერილი გაუგზავნა. რესპუბლიკაში შეშის დამზადების საქმე მეტად ცუდ მდგომარეობაში იმყოფება. თუ ამ მხრივ საჭირო ზომები არ იქნა მიღებული მდგომარეობა კიდევ უფრო გაუარესდება. ერობათა კავშირის კომიტეტი ფიქრობს, რომ საკითხი მოითხოვს ყოველ მხრივ და დაწვრილებით განხილვას და ამიტომ მოითხოვს, რომ ყველა ერობამ, რაც შეიძლება საჩქაროთ გამოგზავნოს ცნობები შემდეგ საკითხებზე: 1) რა და რა ადგილებში და რამდენი შეშა შეიძლება იქნეს დამზადებული, 2) რამდენი ღირდება ამ შეშის დამზადება, 3) თუ საჭიროა კერძო კაპიტალის დახმარება რა პირობებ ში, ... ბლიკისათვის სასურველად გადასჭრის შეშის საკითხს.

მილიც აში.

მეთერთმეტე უბნის საკომისარიატოში ერთი თვის განმავლობაში მხოლოდ ცამეტჯერ ჰქონია ბოროტმოქმედებას ალაგი. მათ შორის ორი ყოფილა გაძარცვის სახითა და თერთმეტი კი ქურდობისა, რის წინააღმდეგაც ადგილობრივ კომისარიატს ენერგიული ზომები მიუღია.

სხვა და სხვა.

— მარგანეცის გატანა. ლონდონში შესდგა „ჩემო"-ს საზღვარ გარეთის ოპერაციების ზედამხედველი და საკან... თავმჯდომარის ამხანაგად კი დიუპრე.

— ფოსტა ტელეგრაფის სამმართველოში. ფოსტა-ტელეგრაფის სამმართველოდან იუწყებიან: ნოემბრის 25 დროებით, განსაკუთრებულ ტელეფონის ხაზის მოწყობამდე, დაიწყო ტელეფონით დამოკიდებულება ტფილისს—ახმეტასა და თელავს შორის დუშეთის ტელეფონის ქსელით; მუშაობა სწარმოებს შემდეგ საათებში: 9—10 მდე, 13—14 საათ. და 17—18 საათამდე.

კოოპერატივთა ყრილობა.

კოოპერატორთა ყრილობას დაესწრო 102 რწმუნებული. პარტიულ შემადგენ... სოც.-დ., 30 პრ. სოც. ფედ., 10 პროც. ნ. დ. ს. რ, და რ. დ.

...დილისა და საღამოს სხდომებზე მოისმინეს ცენ. კავშირის მოხსენება 1919 1920 წლ. მისი მოქმედების შესახებ. დაწვრილებითი მოხსენებანი გააკეთეს არა სავაჭრო განყოფილების მოქმედების შესახებ. საინსტრუქტორო შინა განყოფილება ამ ხნის განმავლობაში აწყობდა კავშირის რაიონებს. სულ მოუწყვიათ 20 რაიონი. კულტურულ განმანათლებელი განყოფილება აწყობდა ლექციებს, მოკლე ვადიან კოოპერატიულ კურსებს. ამ ჟამად იგი აწყობს საშუალო კოოპერატიულ შკოლას. საგამომცემლო განყოფილებას გამოუცია 30 თხუზულება კოოპერაციისა და სოცია... რეულ საკოოპერაციო ჟურნალს. განმანაწილებელი განყოფილება ყოველ დღიურად აწყობს—საქონლის კოოპერატივთა შორის განაწილების ანგარიშს.

განყოფილება აწვდიდა აგრეთვე საქონელს ჯარსა და გვარდიას. მიმდინარე წლის 10 თვის განმავლობაში განყოფილებას გაუნაწილებია 170 მილიონ მანეთის საქონელი. შემდეგ მოხსენება გააკეთეს სავაჭრო-საკომისიო განყოფილებისა და ცენ. კავშირის ფინანსიური მდგომარეობის შესახებ. მოხსენებათა მოსმენის შემდეგ ყრილობამ დაამტკიცა წარმოდგენილი გეგმა, რომლის მიხედვითაც მოგება 6 მილიონი მანეთი უნდა განაწილდეს რესპუბლიკის სხვა და სხვა დემოკრატიულ დაწესებულებათა შორის.

ბათომში.

ბათომის ოლქში დანიშნულ განსაკუთრებულ რწმუნებულის გ. გიორგაძის თავმჯდომარეობით შესდგა ახლად შედგენილ საოლქო საბჭოს პირველი სხდომა. თათბირმა მიიღო შემდეგი დადგენილებანი:

1) მიღებულ იქმნას განსაკუთრებული ზომები ოლქის საადმინისტრაციო მმართველობის მოსაწესრიგებლად.

2) გააუმჯობესონ ოლქის მცხოვრებთა მდგომარეობა საეროზო დაწესებულებათა შემოღებით.

3) ეკონომიური დახმარების გაწევის მიზნით გაიხსნას 12 საოლქო კოოპერატიული დუქანი. ამ საქმეში დახმარებას გაუწევს მათ ბათომში მყოფი მთავრობის განსაკუთრებული რწმუნებული და ცე კავშირი.

4) დანიშნოს სარევიზიო კომისია ბათომის ყოფ. სასურსათო კომიტეტის მოღვაწეობის გამოსარკვევათ.

5) ოლქის საადმინისტრაციო მმართველობის უკეთ მოწყობის მიზნით დასახმარებლად მოიწვიონ: დამფ. კრების წევრი ი. რამიშვილი, გ. ანჯაფარიძე და მეჯლისის? ზეგ აბაშიძე.

6) სოფლის კომისრებსა და მილიციონერებს ხაზინა უნდა ინახავდეს.

7) წინადადება მისცენ რაიონის კომისრებს, რო სასწრაფოდ გამოარკვიონ მცხოვრებთა საჭიროებანი.

8) განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ მცხოვრებთა კულტურულ-განვითარების საქმეს.

9) სასამართლოს წარმოებაში დაჩ-[illegible]

[illegible]

მცხოვრებლებზე და ამ გვარად მცხოვრებლებსა და მთავრობას შორის მჭიდრო კავშირი დამყარდებაო.

(ს. დ. ს.)

— მომარაგების სამინისტრო მთავრობის განსაკუთრებულ რწმუნებულს აუწყებს, რომ მრავალი საკომერციო აგენტი, რომლებსაც ამ ჟამად არავითარი კავშირი არ აქვს მომარაგების სამინისტროსთან არ აბრუნებს ერთხელ მიცემულ რწმუნების ქაღალდს და მით სარგებლობს ყველგან. სამინისტრო სთხოვს ბ-ნ რწმუნებულს მიიღოს ზომები ასეთ პირთა წინააღმდეგ.

— თანახმად მთავრობის დადგენილებისა, განსაკუთრებულმა რწმუნებულმა ნება დართო რომ ოსმალო ტყვეები სამშობლოში დაბრუნდენ.

სამხატვრო ქრონიკა.

სახელმწიფო ოპერის თეატრში.

ნოემბრის: 28—ს ,,აბესალომ და ეთერი.''

ეთერის როლს შეასრულებს ახალგაზრდა მსახიობი თ. მ. ოქროპირიძე, მარიხის როლს შეასრულებს ქართულ საოპერო სტუდიის მოწაფე ს. გ. გაბაშიძე, აბესალომი—სარაჯიშვილი, მურმანი—ელიოზიშვილი; ლეკურს შეასრულებენ ბ. ალბერტი და ლეონოვა. ოპერას დასდგამს ა. რ. წუწუნავა. დირიჟორობს ავტორი ზ. პ. ფალიაშვილი.

სახელმწიფო დრამის თეატრში.

[illegible]

ფასი 100 მ.

დი სართული აქვს, რომელთაც ერთი მეორესთან ხელოვნურად გაკეთებული ასასვლელ-ჩასასვლელი კლდისგანვე გამოთლილი საფეხური და კიბეები აერთებს. ეკლესიის ახლოს ერთ ვიწრო გასასვლელში ამოთლილია აუზი, სადაც ამოდის ცივი წყარო. მთავარ შესავალში კედლებზე და ჭერში და აგრეთვე თვით ეკლესიაში მრავალი სასულიერო შინარსის სურათია დახატული, რომელთაც თავიანთ ხიდიათ განცვიფრებაში მოჰყავთ მაყურებელი. ეს არ ს მე 12 ე საუკუნის მხატვრობა! მე არ შემიძლიან გადმოცემა იმ შთაბეჭდილებისა, რომელსაც ახდენს, როგორც ეს მხატვრობა, აგრეთვე მთელი ეს მონასტერი. საჭიროა მისი ნახვა და ამ გრძნობის განცდა.

უნებლიედ გებადება კითხვა:

— რა ხელმა და რა გონებამ გააკეთა ყველაფერი ე!?.. ყველგან დაცულია სილამაზე, მოხდენილობა, სისწორე. მართლა არაჩვეულებრივი და ზეკვეყნიური ძალა და მოხერხება იყო საჭირო, რომ კლდეში გამოეთალათ ამოდენა ქალაქი! აი, რითი შეგვიძლიან მართლა ვიამაყოთ ჩვენ. აი, რა შესძლებიათ და როგორები ყოფილან ქართველები ძველად! ჩემის აზრით სხვა არავითარი ძველი კულტურის ნაშთი რომ არ დარჩენილიყო, ამ შესანიშნავ ვარძიის მონასტრის გარდა, ეს იკმარებდა ჩვენთვის, ჩვენი დიდი კულტურონსნობის და ხელოვნ ამაღლების სანიმუშოდ!..

[illegible]

ბრძანდებოდა ხოლმე თამარი წირვის დროს და სხვ.

დავლის შემდეგ დავსხედით ეკლესიის წინ დერეფანში სვეტებთან, საიდანაც მოსჩანდა დაბლა გადაჭიმული მტკვრის ხეობა.

— გუშინ,-გვითხრა ბერმა—მთავრობის თავმჯდომარე ბრძანდებოდა აქ მინისტრებით. მან დაათვალიერა აქაურობა. სხვათა შორის წაიღო ჩემ მიერ შედგენილი შეკეთების გეგმა და დამპირდა მონასტრის შეკეთებას.

ბერი იპოლიტე კმაყოფილი იყო ამით, მაგრამ სურდა ფართე საზოგადოებასაც მიექცია ყურადღება და მონასტრის შეკეთებას დახმარებოდა...

მზე უკვე იხრებოდა და მე და ჩემი ამხანაგი წამოსასვლელად მოვემზადეთ. გამოთხოვებისას ბერმა გვთხოვა ქალაქში როცა დავბრუნდებოდით, გაზეთებში გამოგვეცხადებინა და მიგვექცია ქართველი ხალხის ყურადღება ამ ღირსეულ საქმის გასაკეთებლად.

დიახ, საჭიროა ვარძიის მონასტრის შეკეთება და ეს წმინდა ვალია თვითეული ქართველისა! ნუ გავაქრობთ ჩვენი დაუდევრობით იმ ნაშთებს, რომლითაც ჩვენ ვამაყობთ კაცობრიობის წინაშე! საჭიროა ეხლავე შედგომა საქმისა და ვინც ნამდვილი შვილია თავის სამშობლოსი და სწამს როგორც მისი ბრწყინვალე წარსული, ისე დიადი მომავალი, დაეხმარება ამ საშვილიშვილო საქმეს. ბ-ნ მთავრობის თავმჯდომარეს განუზრახავს ეს და საჭიროა მის გარშემო [illegible]

[illegible]

მღ. ნესტორ ბაკურაძე.

სარედაქციო კოლეგია
მთავარი რედაქტორი: ხ. კედია.

ყოფილი 1 კავკასიის კორპუსის სამხედრო ბეითალი-ექიმი

ი. გ. ქუთათელაძე

იღებს შინაგან, კანით (ქეცით) ავადმყოფ ოთხფეხ პირუტყვებს და ფრინველებს, ცხენის ქოთაოს (საპს) ვიკვლევ მალეინის შეშხაპუნებით. ჭიით ცხვრის სასულე—მილის ავათმყოფობას ვექიმობ ,,ნეიმანის და ვესსელის'' მეთოდებით. ვიძლევი დარიგებას ,,ზოოტეხნიაზე'' (საქონლის მოვლა-მოშენება). დილის 9—10 საათ. და დღის 3—5 ს. მელინსკის ქუჩა № 39, ბინა 2 თვ.

ექიმი

ე. ი. კალანდაძე.

ღებულობს შინაგან სნეულებათა ავადმყოფებს დღის 8—12 ს. ვენერიული სიფილისი (შეშხაპუნება 606 და 914) და საშარდე ორგანოთა საღ. 5—7 ს. გუნიბის ქ № 6, მოსკოვის ქუჩ. კუთხე ზემმელის აფთიაქთან.

ტელეფ. 18—95. 3228

დაბრუნდა და გაანახლა ავადმყოფების მიღება.

ექიმი

მ. ო. ზანდუკელი

შინაგან და ნერვების ავადმყ. ელექტრონით წამლობა. ავადმყ. მიღება საღ. 5-7 ს, ანასტასიას ქუჩა № 3 ტელეფ. 9—31.

№ 3207.

ექიმი

ა. ს. ჯავახიშვილი

სიფილისი (606—914 შეშხაპუნება) ნისა, ვენერიული და საშარდო ორგანოს სნეულებანი. იღებს ავადმყოფ 8—9 ს. დილით და 5—7 ს. საღამო ოლღას ქუჩა, № 3 მელიკ აზარიანის სახლი. 3305

მატარებელთა მიმოსვლა

ფოსტის მატარებელი № 3.
თბილისიდან ბათომში—დილის 10 53.

მატარებ. № 3. № 7.
თბილისიდან ფოთში საღამ. 7 ს. 1.
მატარებ. № 21.
თბილისიდან ბათომში, საღ. გად. 10 37.
მატარებ. № 19.
თბილისიდან ხაშურში დილის 3 20.
მატარებ. № 140.
თბილისიდან სალოღში დილის 9
მატარებ. № 390.
თბილისიდან სანაინში დილის 7 45.
მატარ. № 4.
თბილისიდან კახეთში დილის 8 30.

თბილისში მოდის.

მატარებ. № 4.
ბათომიდან თბილისისკენ გამოდის საღ. 10 ს. 2.
თბილისში მოდის საღ. 6 ს. 46.

[illegible]

მატარებ. № 416.
სანაინიდან თბილისისკენ გადის დილის 8.
თბილისში მოდის დღის 4 ს. 58.
მატარებ. № 3.
კახეთიდან თბილისში გადის დღ. 4 ს. 2.

ექიმი

დ. ი. ჯაფარიძე

შინაგან, კანისა, ცხვირის და ყურის ავადმყოფობის. [illegible] ტელეფ. 16—65; 1. 7—49

ექიმი

ილია იაკობის-ძე მინოვიძე

ღებულობს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ.

ყოველ დღე დილის 10-12 ს. და საღამ. 5 7. ს. ქარვასლის ქუჩა, № 5 (მწვანე ბაზარი) ბინა ყოფილი ექ. ჭოლოშვილისა № 3208.

ჩვენი კორესპონდენცია

ხ ე ვ ი.

იყო დრო, როდესაც ხალხი აფასებდა რომელსამე მოხელეობას ანუ უბრალო რამე სახელმწიფო სამსახურსა; ასე, რომ მრავალი ოჯახიშვილი, ანუ ხელოსანი თავის საქმეს თავს ანებებდა და სახელმწიფო სამსახურში, ან მოხელედ, ან მწერლად შედიოდა ოღონდ მოსვენებით ეცხოვრა და მცირე ჯამაგირითაც-კი კმაყოფილი იყო თავისი ბედისა. ახლა ცხოვრება გასჭირდა, ჩვენში უმეტესად. ურემი შეშა 2000 მანეთი (საჟენი 20000 მ.) პური ფუთი ომამდე 40—50 კაპ. ზემოთ არ ალემატებოდა. ახლა ფუთი ქერი და სიმინდი 2000 მ. ფასობს და შოვნაც ძნელია. არშინი ჩითი 12—15 კაპ. არ აღემატებოდა. ახლა 500—600 მ. ავიდა. ლიტრა ერბო 10 გირ. 2 მ. იყო, დღეს ათას თუმანს ფასობს. ცხვარი 3-4 მანეთიანი 5000—6000 მანეთი გახდა; ყველი 20 კაპ. გირვანქა ავიდა 200 მან. შაქარი 16—20 კ. 300 მანეთი გახდა. კარტოფილი იყო 15-20 კ. ფუთი, დღეს 900 1000 მანეთი გახდა. ამიტომაც დღეს ყველა მოხელემ და სამსახურის პირებმა თავი მიანებეს სამსახურს და დაიწყეს სპეკულიანტობა. ჩინოვნიკი, მღვდელი, აფიცერი, მასწავლებელი, სწავლული თუ უსწავლელი ყველა სპეკულიაციას ეწევა უფრო დიდს როლს თამაშობენ ისენი ვინც მთავრობის მხრით რამე ნდობა მოუპოვებია, მე მოგახსენებთ მომარაგე ის მინისტრისაგან აღჭურვილს რწმუნებულ ჭელიძეზედ, რომელსაც მინდობილი აქვს კავკავიდან საქონელზედ გაცვლა-გამოცვლაში სიმინდის გამოტანა ჩვენს რესპუბლიკაში; ამ ვაჟბატონმა ოთხჯერ გამოიტანა კავკავიდან პური და ოთხივეჯერ დიდი ბოროტმოქმედებაც ჩაიდინა. ამან ყოველ გამოტანაზედ თავის სასარგებლოდ გაყიდა სიმინდები ადგილობრივ სპეკულიანტებზედ და მთავრობას ასე ატყუებდა: ლარსში წამართვესო.

გიორგობისთვის 13-ს ფურგუნებით მოიტანა ყაზბეგში რწმუნებულმა ჭელიძემ სიმინდი და მაშინვე 170 ფუთი ვაჭარ გ. გუჯარაიძეს გადასხა ფუთი 1300 მანეთად, ამ უკანასკნელმაც ნაწილი ყველ-ერბოზედ გადასაცვლელად ს. ახალციხეში გაგზავნა და ფულზედ 2000 მანეთი გამოაცხადა გლეხობასა. სამოცამდე ფუთი ანუ 11 ტომარა ბ-ნ ჭელიძეს რესტორანის პატრონისთვის ნ. ხეთაგურისათვის მიეყიდა, რომელიც ჩვენ აღმოვაჩინეთ და ჭელიძე ასე გვიპასუხებდა:

— ეგ ყველ ერბოზედ უნდა გავცვალო და კავკავში სოვდეპიას უნდა გადავცეო. კომისარმა ვანო ჩოქიკოვმა უპასუხა: დამშეულს ხალხს ყველი და ერბო არა აქვსთ, მთავრობისაგან სიმინდი ჩვენა გვაქვს ალთქმული და ერობას უნდა გადმოგვცეს და ჩვენ ვიცით ვისაც უნდა დაურიგოთ, შენ ნება არა გაქვს, რომ სიმინდი სპეკულიანტებს ურ გოვო. ეს გაყიდული სიმინდები ჩამორთმ[illegible]

[illegible]

წვრილებით ეცნობა ბ-ნ ჭელიძის ბოროტ-მოქმედება.

არ ვიცი ბ-ნი მინისტრი როგორ შეხედავს ჭელიძის საქციელსა, მხოლოთ ჩვენის დელეგაციის თბილისში ყოფნის დროსვე დელეგატებმა ვაუწყეთ ბ-ნ ერაძეს, ჭელიძის ცუდი საქციელი უთხარით, ისიც რომ მთავრობის სახელით: გამოტანილს სიმინდებს თავის სასარგებლოდ ჰყიდისო. მან გვიპასუხა—რატომ არ გვაცნობეთო?—ჩვენ უპასუხეთ ჯაშუშები ხომ არ ვიყავით. მან გვითხრა: სამშობლოს რომ მტერი შემოესიოს და ის მთავრობას აცნობოთ განა ჯაშუშობა იქნებაო! აი ახლა ხომ ფაქტიური საბუთები ხელთა გვაქვს დავნახოთ რა იქნება! მაგრამ ძნელია იქ ბოროტებასთან ბრძოლა, სადაც დაწესებულებებში ბევრი დედიდა მამიდაშვილობასა აქვს ალაგი.

კალმახ-წვერა.

ვარძიის მონასტერი.

(დასასრული იხ. საქ. № 159).

ცოტა ხნის უკან, რკინის კარებში ამოჭრილ პატარა ფანჯარაში გამოჩნდა ჭაღარა შემოსილი, ღვთისნიერი სახე. მან გაგვიღო კარები და ჩვენაც შევედით შიგ. ეს იყო ბერი იპოლიტე, რომელიც სცხოვრობდა აქ განდეგილად და რომელსაც მივესალმეთ და ვუთხარით მიზანი აქ მოსვლ სა.

ბერი იპოლიტე, რომელიც ამ ჟამად იმყოფებოდა ვარძიის მონასტერში და თავის თავი შეეწირა განდეგილობისათვის ამ ღირს შესანიშნავ და მიყრუებულ ადგილას,—ყოფილა პატიოსანი და გულკეთილი ადამიანი იყო. იგი მაუწყებდა სხვა განდეგილებს, რომელთაც ყველაფერი მიეტოვებინათ, რათა ღვთის მსახურებაში გაეტარებინათ თავიანთი სიცოცხლე. ეხლაც, ამ მეოცე საუკუნეში, როდესაც მთელი კაცობრიობის აზროვნების ფართე ასპარეზი ერთგვარ უარყოფას იახავს ორთოდოქსიულ მიმართულების წინააღმდეგ და ეძიებს სულ სხვა გზებს სღვთისმეტყველო საკითხების გადაწყვეტაში, მოიპოვება სადღაც ადამიანი, და შეიძლება ითქვას, ადამიანები, რომელნიც წმინდად იცავენ ძველ სასულიერო ტრადიციებს და სულგრძელობით იტანენ წილად ხდომილ ბერულ ცხოვრებას. მისი საქმე იყო ლოცვა და სხვა არაფერი. მას სიმდიდრეს შეადგენდა რამდენიმე სასულიერო წიგნი და კრიალოსანი, რომელსაც ის აგორებდა ლოცვის შემდეგ, დასვენების დროს.

მისვლისთანავე მოხუცი იპოლიტე დიდის თანაგრძნობით მოგვეპყრო და სიამოვნებით გაგვიძღვა წინ მონასტრის დასათვალიერებლად.

ვარძიის მონასტერი, როგორც უკვე ვსთქვი, კლდეშია გამოთლილი და ორ თანაბარ ნაწილისგან შესდგება, რომელსაც შუაზე თვითონ ეკლესია ჰყოფს. ეკლესიის გარდა აქ არის მრავალი სხვა შენობა, როგორც მაგალითად: სასამართლო, სადგომი, საკუჭნაო, თავლა, მარანი და სხვა მრავალი. მთელი ეს ,,ქალაქი [illegible] როგორც ბერმა გვითხრა, ეს ძველი მონასტერი მოითხოვ,-არ ვფიქრობთ. მონასტრის სიმდიდრე, რომელიც მაში იყო წინად, ზოგი მოპარულია და გაძარცული და ზოგიც ძალად წ ღებული. ბერის სიტყვით, რაც კი ღირს შესანიშნავი იყო ამ მონასტერში ხატებიდან დაწყებული, კანკელები თუ სხვა, რუსების ბატონობ ს დროს გაზიდულ იქმნა რუსეთში რუსის ურწმუნო ზოგიერთ ეგზარხოსთაგან—როგორც აშკარად, ისე ფარულად. რაც რუსებს გადარჩენიათ, ის ოსმალებს წაუღიათ შემოსევის დროს, ხოლო ადგილობრივ თათრებს დაუმთავრებიათ მონასტრის გაძარცვა, ვინაიდან ამ დროს ბერები (წინად რამდენიმე ბერი იმყოფებოდა აქ) გაქცეულან და მონასტერი უპატრონოდ დარჩენილა.

ამისდა მიუხედავად, მოხუცი ბერი ერთგვარ სიხარულს გამოსთქვამდა იმის შესახებ, რომ რუსები განდევნილნი არიან საქართველოდან და საქართველო ეხლა თვით არის თავის ბატონ-პატრონი. მოხუცს ის იმედი ასაზრდოებდა, რომ საქართველოს მეთაურნი, როგორც თვით ქართველი საზოგადოება უპატრონოდ არ დასტოვებს ამ მონასტერს და აღადგენს და შეაკეთებს ისე, რომ კიდე საშვილიშვილოდ დარჩეს ეს დიდებული ნაშთი.

ბერმა იპოლიტემ შემოგვატარა მთელი მონასტერი და დაგვათვალიერებინა. ამასთან ის ყველაფერს გვიხსნიდა და საგულისხმიერო ცნობებს გვაწვდიდა:

— აი აქ უწინ სასამართლო ყოფილა, სადაც მაშინდელ დიდ კაცებს ასამართლებდნენ. აი აქ მარხია მეფე ალექსანდრე 1-ლი, რომელიც სარაცინებთან ომის დროს მოკლულ იქმნა. აქ,

ოლღისა და მოსკოვის ქუჩის კუთხეში დაეკარგე მოწმობა,

,,Русское слово''-ს თანამშრომლისა ნინო გიორგის ასულის გელოვანის სახელზედ.

მპოვნელი მიიღებს ჯილდოს უკეთუ დააბრუნებს და გადასცემს ,,საქართველოს''-ს კონტორას.

თვალების ავადმყოფების ექიმი მ. გოლშტეინი

სათვალეების შერჩევა. ავადმყოფების მიღება დილის 8 ს დან 11 ს-მდე; საღამოს 2—7 საათამდე.

ნიკოლოზის ქ. № 32

ექიმი

რეზო მაჩაბელი

კანისა და ვენერიულ სნეულებანი (წამლობა ახალი და ძველი სუსუნატის) სიფილისი (606—914 შეშხაპუნება) ავადმყოფებს იღებს კაცებს 9—11 საათ. დილ. და 6—8 ს. საღ. ქალებს 11—12 ს. დღის, მოსკოვის ქუჩა № 4. ზემელის აფთიაქის პირდაპირ. 3268

1920 წ. ნოემბრის 28-ს

დანიშნულია

არაჩვეულებრივი საზოგადო კრება

ცენტრალურ სავაჭრო-სამრეწველო ბანკის აქციონერებისა (ცენტრობანკის).

კრება შესდგება დღის 12 საათზე ცენტრობანკის შენობაში (პუშკინის ქუჩა № .

ცენტრობანკის გამგეობა.

,,სორაპნის'' გამოცემა

დაიბეჭდა და გამოვიდა გასასყიდათ 1921 წ.

,,კალენდრები''

შედგენილი მ. გაჩეჩილაძის მიერ.

1) კედლის კალენდარი.
2) ჯიბის კალენდარი
3) მოძრავი კალენდარი ქართულ-რუსული
4) თვიური კალენდარი ქართულ-რუსული

უქმები დაბეჭდილია წითელი საღებავით მისამართი თბილისი სტამბა ,,სორაპანი'' მ. გაჩეჩილაძე.

ზინგერის მაშინა საჩქაროდ იყიდება

იაფ ფასებში საკერავი ფეხის მაშინა

მაღაზია ,,სალონ კოტი'' — ვერის დაღმართი, 7.

3—1 121

დ-უ-ხ-ი

ფლაკონებით და წონით.

საუკეთესო საზღვარ-გარეთის ფირმისა: კოტი, ,,უბიგანკი'' დ'ორსაჲ და სხვა. სრული გარანტია იმისა რომ დუხი ყალბი არ არის.

მაღაზია ,,სალონ კოტი'' ვერის დაღმართი 7

3—1 121

ყურადღებით ბეჭვიან ქურქებს

სოგოლი, კოტიკი და ნორხა უცხოეთიდან ჩამოსულისათვის.

მაღაზია ,,სალონ კოტი'' ვერის დაღმართი 7.

3—1 121

გაზ. ,,საქართველო''-ს

აგენტების საყურადღებოდ

თელავი, ყვირილა, გორი, ახალსენაკი, ფოთი, ბათომი, სამტრედია.

გაზ. ,,საქართველო''-ს კონტორა კატეგორიულად აცხადებს, რომ ყველა იმ აგენტებმა, რომელთაც არ წარმოუდგენიათ მიღებულ გაზეთების ანგარიში, რომელთაც არ დაუბრუნებიათ დარჩენილი გაზეთები, აცნობონ ამის შესახებ წვრილებით კონტორას და გაასწორონ ანგარიშები:

წინააღმდეგ შემთხვევაში გაზეთები აღარ გაეგზავნება.

იყიდება ორი ბილლიარდი

ფრეიბერგის ფაბრიკისა სრული კომპლექტით, შარებით კიებით. კიროჩნი ქ. № 3 შესავალი ეზოდან. ფასზედ მოლაპარაკება შეიძლება იქვე 11-დან 1-საათამდე ან კიდევ მაღლა სართულში, სახლი № 4 დავიდოვის შესავალთან 5 საათთან სათ 7 საათამდე.